

JONAS LAURINAITIS
(1894-1947)

Pulkininkas, nepriklausomybės kovų savanoris.

Gimė 1894 m. sausio 14 d. Smilgelių k., netoli Pumpėnų (Pasvalio raj.). Ūkininkų sūnaus kelias iš gimtinės iki DP (perkeltųjų asmenų) stovyklos Stutgarte neilgas – tik 53 metai, bet tas gyvenimo kelias sudėtingas ir tragiškas.

Pasimokęs Panevėžio realinėje mokykloje, mokslus tęsė Maskvoje, kur 1914 m. gavo I-os gimnazijos baigimo atestatą. Dvidešimtmetis jaunuolis, prasidėjus I Pasauliniam karui, pašaukiamas į carinę kariuomenę. Kaip baigęs gimnaziją, pasiunčiamas į karo mokyklą Maskvoje. Ją baigęs, tapo carinės armijos karininku. Netrukus pasiunčiamas į vokiečių-austrų frontą. Mūšių metu buvo sužeistas. Štabskapitonas J. Laurinaitis, sužinojęs, kad atkurta nepriklausoma Lietuva, skuba į tėvynę, kuriai reikalingi patyrę

karininkai. 1918 m. gruodžio 30 d. Kaune savanoriu įstoja į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Paskiriamas 2-ojo pėstininkų pulko kuopos vadu. Savo patirtį skuba perteikti jauniems, nepatyrusiems, parako neragavusiems savanoriams. Gabus karininkas 1919 m. gegužės mėn. paskiriamas bataliono vadu ir po poros dienų išvyksta į frontą. Kovodamas prieš bolševikus su savo daliniu vadavo Raguva, dalyvavo Zarasų operacijose. Už narsą ir gerą vadovavimą apdovanojamas Vyčio kryžiumi. Dvidešimt penkerių metų karininkas paskiriamas pulko vadu. Išvijus bolševikus už Dauguvos, 1919 m. lapkričio 21-23 d. dalyvavo garsiaame mūšyje prie Radviliškio su bermontininkais. Iš čia su pulku siunčiamas į lenkų frontą. Kautynėse prie Seinų 1920 m. rugsėjo 22 d. pateko lenkams į nelaisvę. Po dviejų mėnesių pavyko grįžti į Lietuvą. 1920-ųjų pabaigoje paskiriamas 2-ojo pėstininkų pulko vadu. O toliau, jau pasibaigus kovoms, kopimas karininko karjeros laiptais: 1922 09 20 paskiriamas I divizijos štabo viršininku, 1924 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus, 1927 m. paskiriamas I-osios karo apygardos vadu, 1929 m. paskiriamas Šiaulių karo apygardos vadu, 1930 m. rugpjūčio 1 d. trisdešimt šešerių metų pulkininkas Jonas Laurinaitis išleidžiamas į atsargą. Atvyko gyventi į Panevėžį. Tuo ir baigėsi šis kariškio gyvenimo etapas.

Traukiantis vokiečiams iš Lietuvos ir artėjant antrajai sovietinei okupacijai, 1944 m. pavasarį stoja į generolo P. Plechavičiaus organizuojamą Lietuvos vietinę rinktinę (LVR). Deja, vokiečiai šį lietuvišką junginį netrukus išvairė. Dalį kovotojų išrikiavę ir atskaičiavę kas kelintą, sušaudė. J. Laurinaitis liko gyvas.

1944 m. pateko į Vokietiją. Gyveno DP (perkeltųjų asmenų) stovykloje Štutgarte. Ten ir mirė, 1947 m. spalio 22 d., pradėjęs 54-uosius gyvenimo metus.

Už kovinius nuopelnus Lietuvos vyriausybės buvo

apdovanotas Vyčio kryžiaus ordinais ir medaliais.

Gimnazijos istorijos muziejuje įtrauktas į buvusiųjų mokinių ir mokytojų Nepriklausomybės kovų savanorių sąrašą.